

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Opgaan naar Jeruzalem

"Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem"

Matth. 20:18a

Het zal weer feest gaan worden in Jeruzalem. De Paasdagen zijn aanstaande. Duizenden pelgrims zullen zich dan opmaken om naar Jeruzalem te gaan om de uittocht uit Egypte te gedenken. Maar dat er een veel grotere uittocht zou plaats vinden, daar denken zij niet aan. De Heere Jezus maakt Zich ook op om met Zijn discipelen naar Jeruzalem te gaan. Maar het zal voor Hem een heel bijzonder Paasfeest worden. Op dit Paasfeest zullen de profetieën van oude tijden af aangekondigd in vervulling gaan. Het tijdstip is aangebroken, dat het offer van alle tijden gebracht zal worden. En daarom klinkt het uit de mond van de Zaligmaker: "Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem". Maar als Hij deze woorden op de lippen neemt dan krijgen ze een diepere inhoud en betekenis. Ook hierin is Hij gehoorzaam aan de wil van Zijn Vader. Hij Die boven de wet stond, heeft Zich onderworpen aan de inzettingen van Zijn Vader. Zo heeft Hij het immers bij de aanvaarding van Zijn Middelaarswerk uitgesproken: "Aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen". Ook hier is Hij de gehoorzame Zoon van God. En wat was het Hem een vreugde om op te gaan naar de plaats waar Zijn Vader woonde. "Wist gij niet, dat Ik moet zijn de dingen Mijns Vaders", zo sprak Hij eens tot Zijn moeder Maria. Maar als Hij deze woorden nu uitspreekt, klinkt daarin een smartelijke ondertoon door. Het is voor de discipelen nog verborgen. Hij gaat voorop. Elke stap omhoog is voor Hem tegelijk een stap in de diepte. Hij weet wat Hem te wachten staat: lijden, vernedering, smaadheid en de dood. Zagen zij op de wegen naar Jeruzalem velen optrekken met een paaslam, Jezus en Zijn discipelen hebben geen paaslam bij zich. Hij is Het Lam dat de zonde der wereld zal

wegnemen. Voor Christus is geen lam. Hij moet Zijn eigen bloed geven niet voor de zonden van Hemzelf maar voor de zonden van al de Zijnen. Hij gaat op weg naar Jeruzalem wetende wat hem daar te wachten staat. "De Zoon des mensen zal de overpriesteren en de schriftgeleerden overgeleverd worden en zij zullen Hem ter dood veroordelen". Toch deinst Hij er niet voor terug. Hij zoekt deze weg niet te ontwijken. Nee, Hij is het Zelf Die zegt: "Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem". Naar Jeruzalem de bloedstad. Dit is de weg naar het beoogde einddoel. De eer van Zijn Vader en de liefde voor Zijn kerk drijven Hem op die weg.

Een andere weg is er niet, zal Hij een volk kunnen zalig maken van hun zonden. Er is alleen maar verzoening door voldoening. Alleen als aan Gods gerechtigheid genoeg gedaan wordt, zal de Vader verheerlijkt worden. U moet er eens op letten, dat Hij niet tot Zijn discipelen zegt: "Ziet, IK ga... maar WIJ gaan op naar Jeruzalem". Hij is de Borg. Hij gaat voorop, maar op die weg voert Hij de Zijnen mee. Als Hij straks de dood ingaat, gaan Zijn discipelen met Hem de dood in. Als Hij straks de toorn van God draagt, dan draagt Hij die voor Zijn ganse kerk. Als het aan de discipelen gelegen had, was Hij die weg nooit opgegaan. Ze hebben getracht om Hem van die weg af te houden. Maar de eer van Zijn Vader en de zaligheid van Zijn Kerk stonden Hem voor ogen. Wie door het geloof aan deze Christus verbonden is, die kent ook iets van dat opgaan naar Jeruzalem. Het leven van Gods kerk is een leven in geloofsverbondenheid aan Christus. Er is een gemeenschap aan het lijden van Christus. Niet dat we hetzelfde lijden doormaken. Dat hoeft niet meer. Dat heeft Hij gedaan. We gaan Hem wel volgen op die weg. Want Hij gaat die weg die ik had moeten gaan. Daar beseffen we iets van door

Geesteswerking. Hij, de zondeloze Zoon van God die geen zonde gekend noch gedaan heeft, moet de dood in, terwijl ik verdoemelijk schepsel het oordeel van God verdiend heb. Wat klaagt dat lijdensevangelie ons aan. Dan kent u droefheid over uw zorgen. Dan weent u vanwege de boosheid van uw bestaan.

Maar wat krijgen die woorden dan ook een diepe en rijke betekenis. Hij ging op naar Jeruzalem. Hij ging die weg in mijn plaats. Hij droeg de toorn van God over de zonde. Dan voert die weg door de dood naar het leven, door de vernedering tot de verhoging. En in die weg neemt Hij de Zijnen mee. Hij heeft ze lief gehad tot het einde. Wat worden die woorden dan met goud omrand. Wat ligt er dan in deze Borg en Zaligmaker een zaligheid voor een allesverbeurdhebbend zondaar. Is Hij u zo geworden tot een oorzaak van onuitsprekelijke zaligheid? Maar waar zult u zijn, als u deze Heere Jezus niet kent? Waar zal uw eeuwig huis zijn zonder deze Zaligmaker? Dan zult u voor eeuwig buiten staan. Dan zult u zelf gedoopt worden met de doop, waarmee Hij gedoopt is. Dan zult u zelf de doodsdiepten moeten doorgaan die Hij doorwandeld heeft. En daar is geen doorkomen aan. Nog predikt Hij het Evangelie: "Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem". Hij verkondigt het u om u op die weg mee te trekken. Alleen achter Hem aan komt Gods kerk thuis. Mag u ook mee?

Ds. B. de Romph

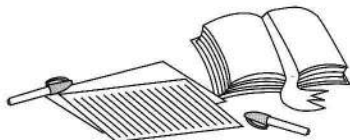
VAN DE ADMINISTRATIE

Nadat de acceptgirokaarten voor de nieuwe abonnementsperiode zijn verstuurd, mochten wij tot nu toe 135,- euro ontvangen.

Hiervoor onze hartelijke dank.

Met vriendelijke groeten,

P.J. Boers

VAN DE REDACTIE

Inhoud

U treft een lijdensmeditatie aan van ds. B. de Romph over Mattheus 20:18a. Ds. M.C. Tanis schrijft over de benoeming van dr. G.C. den Hertog tot hoogleraar in Apeldoorn. Ds. J.H. van Dijk informeert ons verder over ICT. Ds. K. Visser schrijft opnieuw "Voor de jeugd". Verder van onze hand een vervolgartikeltje over het boek van W. a. Brakel "Halleluja over het genadeverbond."

Ontmoetingsdag Werkendam.

We geven u alvast de datum van de eerstvolgende ontmoetingsdag van

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-8509558.

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

'Bewaar het Pand' door: D.V. zaterdag 6 april in de Chr. Geref. Kerk te Werkendam.

Aanvang 's morgens 10.30 uur.

Spreekers: Ds. P. den Butter en

ds. A. van der Zwan.

Pauze: 12.00- 14.00 uur.

Aanvang 's middags 14.00 uur.

Spreekers: Ds. L.W. van der Meij en

ds. P. van Zonneveld.

Sluiting 15.30 uur.

Contact met de Gereformeerde Bond

We hebben kennis kunnen nemen van een brief die is ondertekend door Deputaten Eenheid van de Gereformeerde belijders van de Christelijke Gereformeerde Kerken en het Hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond in de Nederlandse Hervormde Kerk. Dit schrijven wil plaatselijke kerkenraden stimuleren elkaar te zoeken door middel van kanselruil en het toelaten van elkaars ongecensureerde leden aan elkaars avondmaalstafel. De hoop wordt uitgesproken daartoe kerkordelijke mogelijkheden te vinden. We kunnen niet overzien waartoe dit alles zou kunnen leiden. We zijn wel van mening dat binnen de Gereformeerde Bond duidelijk meer wordt gevonden van een Schriftuurlijk-bevindelijke prediking dan binnen de Nederlands Gereformeerde Kerken en binnen de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. Het gaat immers niet alleen over het formeel onderschrijven van de belijdenis. Er dient ook bezien te worden of de inhoud van de belijdenisgeschriften functioneert in prediking en pastoraat. Dan hebben wij onze ernstige bedenkingen en vragen als het gaat over de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt. Naar onze mening wordt binnen de Gereformeerde Bond aanzienlijk meer gevonden van wat wel genoemd wordt de religie van de belijdenis. Plaatselijk zal bezien moeten worden wat mogelijk is. We hopen dat het hier niet bij zal blijven. We denken dan aan de Gereformeerde Gemeenten. Dienaangaande besloot de laats-

gehouden Generale Synode een verzoek tot deze Kerken te richten om met hen in gesprek te komen via deputaten en om deputaten de opdracht te geven bij een positieve beslissing van de Gereformeerde Gemeenten het gesprek aan te gaan om te zoeken naar datgene wat samenbindt en zou kunnen leiden tot beleving van meer eenheid. Tenslotte dient bedacht te worden dat een niet onaanzienlijk deel van onze Chr. Geref. Kerken zich nauwer verwant voelt met de Gereformeerde Bond en de Gereformeerde Gemeenten dan met de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt.

Biddag voor gewas en arbeid

Woensdag 13 maart D.V. zal de landelijke biddag voor gewas en arbeid weer gehouden worden. Gods Woord staat dan gepredikt te worden. We zijn in alle dingen afhankelijk van de Heere. Dit geldt alle arbeid die de komende tijd weer verricht staat te worden. We kunnen ondanks al onze kunde en wetenschap niet zorgen voor ontkiemen, groeien en oogst. Wie kan in eigen kracht opvoeden? Op school, op het werk en in de ambtelijke arbeid wacht alles op de zegen des Heeren. Welk werk we ook te verrichten hebben, zonder de Heere kunnen we niets doen. De Heere geve deze afhankelijkheid te beleven. Oudtijds waren de bededagen ook boetedagen. Zou boete niet passen ziende op de situatie in de wereld en de zeer zorgwekkende ontwikkelingen in eigen land? Er is alle reden tot verootmoediging voor de Heere en tot schuldbelijdenis. Moge de Heere land en volk, regering en vorstenhuis, staat en kerk nog gedenken in de komende periode.

Verschijningsdatum volgende nummer

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 21 maart verschijnen. Copy graag binnen donderdag 14 maart.

AvH.

APELDOORN

In de eerste volle week van februari stond Apeldoorn in de belangstelling. Kerkelijk van betekenis. De installatie en inauguratie van een hoogleraar vond plaats, nl. dr. G.C. den Hertog. Plechtig en van betekenis is de dienst waarin de inleiding tot het dienstwerk

geschiedt. En dat dienstwerk is in de eerste plaats dienst der kerken. Opleiding van studenten tot predikant in de kerken. Vele jaren mag dit werk reeds plaatsvinden in Apeldoorn. Door de tijd heen kreeg het gebouw aan het Wilhelminapark de

naam van alma mater of het kerkelijk Jeruzalem. Zelf behoud ik vele herinneringen en lessen die de praktijk mee ingegaan zijn. Er zijn zaken en lessen, die nu nog spreken. Ook de pastorale kontakten met de professoren. 'Heilgeheimen' waarvan Psalm 25 spreekt, kwamen wel eens naar voren. Dat is het allerbelangrijkste, want wanneer het ontbreekt, dan kan de kennis, de wetenschap formidabel zijn, maar we weten uit het Woord van de Heere hoe Zijn oordeel is. Waren er tot eind 1953 drie hoogleraren en twee lectoren, nu is het aantal professoren uitgegroeid tot zes. De laatste synode ging over tot benoeming van een zesde hoogleraar. De acta is er nog niet, dus kan niet nagegaan worden wat de noodzaak daartoe was. De synode in 1995 heeft niet zoals gezegd is de wenselijkheid ervan uitgesproken. De synode benoemde een universitair docent voor het vak ethiek. Op de synode van 1998 werd vastgelegd de herbenoeming van dr. D.J. Steensma tot universitair docent in het vak ethiek en werd besloten het onderwijs in het vak ethiek te optimaliseren door het laten geven van enkele series gastcolleges over gerichte ethische onderwerpen en verdere optimalisering te bevorderen. Ten derde werd vastgelegd te onderzoeken eventuele samenwerking op het terrein van dit vakgebied met de Theologische Universiteit kampen II. Dat het vak ethiek hoogst belangrijk is en de studenten er goed in onderwezen moeten worden is noodzakelijk. Het staan in de gemeente, in de kerken vereist dit. Voluit Bijbels, fundamenteel, principieel. Standvastig. Het 'zo zegt de Heere' is dringend nodig. Het onderwijs dient daar ook op gericht te zijn. Men moet aan het devies voldoen: door de kerk, voor de kerk. De hoogleraren zijn immers kerkelijke hoogleraren en de admissiale studenten moeten opgeleid worden om de kerken te gaan dienen. Hun praktische gerichtheid mag niet ontbreken. Voorheen was dit van belang, maar nu zeker. Nodig is te weten wat hun bagage kan zijn. Echter dient gewacht te worden voor overbelasting. Er werd op de synode gesproken van werkdruk. Daar moest verlichting in komen. Nu blijkt dat door de nieuw aangetreden hoogleraar gekomen te zijn. Maar wordt ook aan de werkdruk van de studenten gedacht? Wordt die niet onderschat? Wanneer nu gekeken wordt naar de series, het lesrooster, dan wordt er maar een

enkel uur gezien voor de nieuwe hoogleraar. Dit roept vragen op. Was een benoeming zo nodig? De inaugurerende rede roept ook vragen op. Zeker, waardering mag niet ontbreken, maar het ging over de samenhang van eschatologie en ethiek. Eschatologie is de leer van het einde van de wereld en het laatste oordeel. Ethiek: praktische filosofie die handelt over wat goed is en kwaad is. Beide definities zijn uit het handwoordenboek van Van Dale. Ik meen terecht gegeven. Bij de goede woorden in de rede, ontbrak deze spits nl. een positief, onveranderlijk schriftuurlijk getuigenis als het gaat over levensbeëindiging, euthanasie, sterven, dood en het hiernamaals. Duidelijk had mijns inziens nu al moeten blijken wat prof. Den Hertog voorstaat. Waar wil hij heen met de studenten. Wat kan tot steun, onderwijs, weerbaarheid van de kerken zijn. Er is toch een relatie tussen school en kerk. Want al is de naam geworden Theologische Universiteit Apeldoorn, het moet steeds blijken school der kerken te zijn. Zo niet, dan vindt er ontworteling plaats met al de gevolgen van dien. Treffend vond ik wat ik bij prof. V.d. Schuit las. Hij had het over de verbondsreligie, die de wetenschap moet beheersen en er van moet uit stralen. Hij schrijft: de echte diepe verbondsreligie, dat is religie in wederkerige verhouding, begint niet bij wat de bondeling doet voor God en ook niet wat de bondeling doet onder God, maar wat God in de bondeling doet. Wanneer wij als kerken dit in de toekomst zouden vergeten dan geloof ik niet dat ons gereformeerde volk hiervan gediend is en nog veel minder hiermede gediend wordt. Gods werk in ons is het grote begin, dat de twee wezenlijke factoren van alle echt Schriftuurlijke en goed gedocumenteerde gereformeerde Theologie leert kennen en waarde-

ren nl. de Godskennis en zelfkennis. Daarom mogen aan onze Theologische School bij een getrouwe beoefening der Theologie deze hier volgende wezenselementen nooit ontbreken:

- 1 Een verbond der genade, waaraan God Zijn Naam heeft verpand.
- 2 Een verbondsreligie waarin de levendmakende daad een eerste plaats heeft.
- 3 Een verbondsontwikkeling waarin een wassen en toenemen is in de genade en kennis van onze Heere Jezus Christus.
- 4 Een verbondszekerheid die de troost der gelovigen blijft in leven en sterven.
- 5 Een verbondsverkiezing, die leert verstaan: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom het Ik u getrokken met goedertierenheid. Heil de school waar deze beginselen een edelsteen willen zijn op het hoofd van de Koningin der wetenschap die wij heilige Theologie noemen. Hier is wetenschap en godzaligheid, hier is religie en Theologie als verenigd en vereeuwigd. Hier is het schoonste resultaat bereikt.

Prof. V/d/ Schuit sprak en schreef op zijn wijze. Er zijn lessen die in Apeldoorn en in de kerken niet tot het verleden mogen behoren. Zeker, door de genade van de Heere blijft 's Heeren werk bestaan, maar daar de Universiteit een levensader van de kerken is, is de kerk nimmer gediend met personen, met graden op zich, maar met hoogleraren, studenten, predikanten die ruggengraat hebben en bedeed zijn met genade en Gods vreze. De Heere geve het steeds en er zij een uitzien naar. Dan zal de band tussen Apeldoorn en de kerken niet verslappen, maar versterken. En dat is ook van grote betekenis voor de jongeren.

Ds. M.C. Tanis.

HALLELUJA OVER HET GENADEVERBOND-3

Het geloof is een zeker kenteken van een kind van God. Wie het ware geloof niet heeft is geen kind Gods. Dat lijdt geen twijfel. Wie het ware geloof mag hebben is een kind Gods. Ook dat is zonder meer waar. Maar er zijn mensen die zich inbeelden het ware geloof deelachtig te zijn, terwijl zij er in werkelijkheid buiten staan. Daarom is het goed te bezien wat een tijdgelovige is en wat een

ware gelovige is. Brakel verwijst in dit verband naar Agrippa die de profeten geloofde, maar een heiden was. Agrippa zei immers tot Paulus: Gij beweegt mij bijna een christen te worden, Hand. 26:28. In Jakobus 2:19 lezen wij dat de duivelen geloven en sidderen. Simon de tovenaars geloofde ook en was geen kind van God, hij stond buiten de zaligheid. Het zaad dat op de steenachtige

grond wordt gezaaid duidt de tijdgelovigen aan.

Schijngeloof

We lezen op blz. 166 en 167 "Die maar een schijngeloof, een historisch of tijdgeloof hebben, die hebben- de een minder, de ander meer- kennis van God, van Christus, van de Heilige Schrift, van geestelijke zaken, maar met die kennis beschouwen ze slechts die zaken, zoals ze op zichzelf genomen zijn, buiten hun hart. Die zaken vindt men in hun hart niet; ze hebben geen verandering, geen indruk op hun hart gemaakt; wat waarheid is in het Woord, is in hun hart geen waarheid."

Schijngelovigen zijn overtuigd van geestelijke waarheden. Zij zijn ervan overtuigd dat God bestaat, dat Christus de Zaligmaker is, dat er alleen zaligheid door Christus is en buiten Hem de eeuwige verdoemenis. Aan al die zaken twijfelen zij niet. Door er veel over te spreken en over te denken, beelden zij zich in er deel aan te hebben. Wat ontbreekt echter? Zulken letten niet op hun hart. Het hart is onvernieuwd gebleven, het is een stenen hart gebleven.

Een tijdgelovige verwekt zelf blijdschap in zijn hart, hij wantrouwt zichzelf niet en onderzoekt zichzelf niet. Hij noemt het twijfelen aan zijn staat zondigen. We lezen op blz. 168 "Hij ziet op de beloften, maar ziet de kenmerken van hen, aan wie zij gedaan zijn, over het hoofd. Zo getuigt zijn eigen geest dat hij een kind Gods is." De geestelijke goederen van Gods kinderen worden beschouwd, maar hij heeft er geen deel aan. Soms spreekt het geweten, maar dat wordt het zwijgen opgelegd. De waarheden die met blijdschap beschouwd worden zijn niet in het hart geworteld. We lezen in Mattheus 13 dat zulken het Woord horen en terstond met blijdschap ontvangen, maar het heeft geen wortel in zichzelf.

Waar geloof

1 De ware gelovigen nemen de Heere Jezus aan met hun hart, en dat dikwijls. Ware gelovigen wenden zich tot Christus, verlangen naar Hem, nemen Hem aan, vertrouwen op Hem, geven zich aan Hem over en willen met Hem verenigd zijn en blijven. Ware gelovigen oefenen geloofsdaden en hebben werkzaamheden met God en met Christus. Het is geen hersenwerk bij hen, maar hartenwerk. Ware gelo-

vigen zien dat zij zonder Christus niet tot God kunnen komen. Het verlangen naar rust en vrede drijft uit tot Christus. Christus is hun leven.

2 Ware gelovigen zien en erkennen een grote dierbaarheid in Christus. We denken aan 1 Petrus 2:7 U dan, die gelooft, is Hij dierbaar. Het is noodzakelijk Hem tot een Borg en Middelaar te hebben. Zij willen geen andere weg dan Christus tot de zaligheid.

3 De ware gelovigen nemen Jezus geheel en alleen aan en geven zich geheel aan Hem over. Zij hebben Jezus nodig als de allerhoogste Profeet, als de enige Hogepriester en als de eeuwige Koning. Dat is met tijdgelovigen anders. Tijdgelovigen begeren Hem wel als Hogepriester om hen met God te verzoenen. Tijdgelovigen begeren Hem niet als Profeet om al meer ontdekt te worden aan de zondigheid en vuilheid in het binnenste. Tijdgelovigen willen wel kennis van het Woord hebben om daar zelf wat mee te worden. De tijdgelovige zit vol eigenliefde en zelfbedoeling. Tijdgelovigen begeren Christus niet als Koning. De ware gelovigen nemen Christus aan tot hun Profeet, Hogepriester en Koning. Alle drie de ambten hebben zij nodig. Zij begeren door Christus onderwezen te worden, door Hem gezaligd te worden, zij hebben Zijn voorbede nodig en wensen dat Hij in alle dingen over hen regeert.

4 Het hart der ware gelovigen blijft bij Jezus. Het gaat hen om de gemeenschap met God in Christus. Het gaat de tijdgelovigen alleen maar om de beschouwing der zaken. Als hij maar onder de godzaligen geacht en bemind wordt, is het goed. Als de Heere Zich verbergt is de ziel van

de ware gelovige haar vreugde kwijt. Als de Heere ver van hen is verlangen zij naar Zijn tegenwoordigheid en bezwijken van verlangen en zijn terneergeslagen. Maar zij kunnen het zoeken niet nalaten, al zou het maar bestaan uit het wenden van de ogen naar boven. We lezen hoe koning Hizkia dat mocht doen in Jesaja 38:14 Gelijk een kraan of zwaluw, also piepte ik; ik kirde als een duif; mijn ogen verhieven zich omhoog. De droefheid wijkt als zij de Heere mogen vinden. Maar dan bekommert het hen dat zij zo ongelovig, zo moedeloos en zo wederstrevig zijn geweest. Als ware gelovigen de tegenwoordigheid Gods mogen ondervinden, zijn ze tevreden, hoe de Heere hen ook in de toekomst leiden zal. Dan mogen zij zich met stil vertrouwen aan Hem overgeven. Ze mogen de dichter van Psalm 73 nazeggen: Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen. De vreugde in God mag gekend worden. Die vreugde maakt klein in de tegenwoordigheid des Heeren. De ware vreugde maakt de ziel al heiliger.

Geliefde lezer(es) leg uw hart en leven eerlijk naast deze zaken. Bent u het ware geloof nog niet deelachtig? Het is nog te verkrijgen, uit genade, om niet. Gebruik de middelen die de Heere geeft en waaraan Hij ons bindt. Het Woord is het zaad der wedergeboorte. Mag u het ware zaligmakende geloof kennen? Mag u iets of meer herkennen in uw hart en leven van datgene wat Brakel schrijft aangaande het ware geloof? Dat is reden de Heere ootmoedig en eerbiedig te erkennen.

Ds. A. van Heteren.

ICT, WAT MOETEN WIJ ERMEE? (11)

Internet boegbeeld van ICT?

Dat de informatie communicatie technologie meerdere aspecten kent, mag zo langzamerhand wel als bekend worden verondersteld. Onwillekeurig wordt echter ICT ver-eenzelvigd met het internet. Met het internet is de bezinning immers eerst goed op gang gekomen binnen de gereformeerde gezindte. Door de reeks artikelen, die ik hierover inmiddels geschreven heb, mag het ook

genoegzaam bekend geworden zijn, dat het gebruik van internet niet alleen nieuwe mogelijkheden heeft geboden, maar zeker niet minder moeilijkheden heeft gegeven. Tussen dit spanningsveld zoeken wij nu een weg tot een verantwoord gebruik ervan. Wij krijgen daarbij niet alleen te maken met wat wel genoemd is de open verleiding, maar zeker niet minder bedreigend moet de zogenaamde verborgen verleiding ruimschoots

onze aandacht krijgen. De laatste vorm van bedreiging bij het geregeld gebruik van internet is misschien nog wel de gevaarlijkste, omdat deze wel vergeleken is met een slang (de oude?), die als een sluipende vijand heel ons levensbestaan bedreigt.

Natuurlijk geldt dat in feite van veel meer terreinen van ons leven. Wij staan elk moment van iedere dag aan vele gevaren bloot. Een christen, die naar het beeld van Bunyans christenreis, weet heeft van de werkelijkheid van de IJdelheidskermis, waarop hij zich als pelgrim soms tegen wil en dank moet ophouden, zal dit zeker ook ervaren bij het min of meer onvermijdelijk gebruikmaken van de mogelijkheden die internet ons biedt. De aangeboden mogelijkheden zijn er echter bij lange niet principiële aanvaardbaar. Zij stellen ons dan ook telkens voor de keus om er al of niet gebruik van te maken.

Eerder merkte ik op, dat over het maken van principiële keuzes onder de gereformeerde belijders nogal divers gedacht wordt. Of dit nu onze plaats binnen het maatschappelijke-, het kerkelijke- of het politieke leven betreft, de moeiten die hier ervaren worden, zijn er niet minder om. Wij doen er dan ook goed aan om deze verscheidenheid te plaatsen onder het woord van de apostel, waarmee hij de gemeente van Rome tot verdraagzaamheid heeft gemaand: 'Een ieder zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd'. Laten wij dit na dan is de kans zeker niet denkbeeldig, dat er weer een onderscheidend kenmerk binnen het gereformeerde bevindelijke leven is toegevoegd. Met alle kwalijke gevolgen van dien.

Laten wij met elkaar eens gaan luisteren naar een man, naar wie ik eerder heb verwezen en van wie ik mag geloven, dat hij met een zeker gezag spreekt binnen onze gezindte.

Dr. C.P. Polderman, die onderzoek deed naar de grote verscheidenheid binnen de gereformeerde gezindte t.a.v. het bezit en gebruik van de televisie en de relatie ervan in de politiek, de cultuur en de theologie. Eerder kwam hij aan het woord in het Reformatorisch Dagblad in een serie reacties op vijftig jaar t.v. in Nederland. Ik ga er hierbij vanuit dat wat is opgemerkt over de televisie in vergelijking met internet ook voor onze bezinning op dit laatste medium van blijvende waarde is.

Welke onderscheidingen kent het gereformeerde leven?

Polderman noemt drie 'stromingen' binnen de gereformeerde gezindte. Te weten:

De heterodoxe als de stroming waarbinnen de bijbelkritiek vrij baan heeft gekregen, waar het gezag en de normativiteit van de Bijbel niet meer functioneren, waar onder het vaandel van een vage 'christelijke inspiratie' christenen zich inzetten voor een humanere samenleving.

Denk aan de vrijzinnigen en midden orthodoxen in de Hervormde Kerk en in de Gereformeerde Kerken. Hier wordt onbekommerd en ongeremd televisie gekeken.

Vervolgens is er de semi-orthodoxe stroming. Dit is een groep christenen waar het gezag van de Bijbel en de normativiteit van Gods Woord wordt erkend. Deze christenen stellen zich op als wereldburgers, die een bijdrage willen leveren aan de cultuur onder het motto van het zogenaamde 'cultuurmandaat'. Hier wordt in theorie selectief, ethisch verantwoord televisie gekeken.

In de derde plaats noemt Polderman de orthodoxe, de bevindelijke-gereformeerde stroming. Wij moeten dan denken aan christenen, die vasthouden aan Gods Woord en zichzelf zien als pelgrims, als vreemdelingen op aarde die zich afzijdig houden van veel geseculariseerde cultuuruitingen, inclusief de televisie (en internet?!).

Uiteraard ga ik inhoudelijk niet op deze gegeven (en wetenschappelijke onderzochte) onderscheidingen binnen onze gereformeerde gezindte in, maar wil ik er alleen maar mee aangeven, dat dit een gemeenschappelijke gevoelens om tot een verantwoorde besluitvorming te komen t.a.v. het gebruik van internet, behoorlijk bemoeilijkt. Wat zeg ik, wie zich er aan waagt, onderneemt een hachelijk werk.

Hoe staan wij in deze wereld?

Toegepast op mijn pogingen om met u te komen tot een principiële stellingname waarin wij onze persoonlijke verantwoordelijkheid willen toetsen aan het Woord van God, worden wij allereerst voor de vraag gesteld 'hoe wij in deze wereld staan'.

Voelen wij het spanningsveld aan tussen wereldmijding en wereldwijding. Ik hoop, dat ik deze begrippen niet nader hoeft toe te lichten.

De vraag blijft zelfs bestaan of dit spanningsveld ooit door ons kan worden opgelost. Wanneer de Heere enerzijds in Zijn Woord ertoe op laat roepen om deze wereld niet gelijkvormig te worden en anderzijds niet minder indringend vraagt in haar als een zoutend zout werkzaam te zijn. Zeg ik u dan teveel, wanneer ik voorzichtig wil opmerken, dat hier het laatste woord niet zó maar over gezegd en geschreven is?

Of zou de oplossing zo simpel zijn door met een variant op een eerder geplaatste oproep 'om de t.v. de deur uit te doen' (zo dat nog moet gebeuren) nu maar even simplistisch als kortzichtig te vervolgen met 'wacht u voor het internet'. En dan? Zijn wij dan van alle zonden vrij? En beantwoorden wij dan aan alle eisen van het vreemdelingschap om hier als bijwoners te verkeren?

Als wij het erover eens zijn, dat ICT en daarom ook het internet niet meer weg te denken is, zullen wij ook de bereidheid moeten tonen om met elkaar (ondanks alle verscheidenheid in denken en gevoelen) hierover in gesprek te blijven. Welke plaats mogen en moeten zij innemen binnen onze gezindte en aan welke criteria willen wij ons dan blijvend toetsen?

Niet vanuit een nieuw wetticisme maar vanuit het oprechte verlangen om op een geestelijke wijze acht te blijven geven op elkander.

Misschien moeten wij dan zelfs komen tot die gevoelige geestelijke gezindheid, waarin Job eenmaal zijn onschuld tegenover zijn beschuldigers zocht te 'bewijzen' met die wonderlijke woorden, die ons vandaag de dag in een heel andere wereld nog zoveel te zeggen hebben.

Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen! (Job 31:1a)

Alleen wie waarlijk vreemdeling hier beneden is geworden, zal dagelijks verlegen zijn om Gods bewarende hand. Voor het oog en voor het hart! Wend, wend mijn oog van de ijdelheden af en verlevendig mijn hart door Uwe wegen.

J.H. van Dijk

Graag wil ik nog een keer iets vertellen over het boekje van MacCheyne "Zo gij Zijn stem dan heden hoort". Het eerste gedeelte omvat twee preken, die bijzonder gericht zijn tot jullie! Ik zeg het met opzet zo, ter aansporing om het te lezen. De eerste preek gaat over Psalm 90:14 "Verzadig ons in de morgenstond met Uw goedertierenheid, zo zullen wij juichen en verblijd zijn in al onze dagen." Het woordje 'morgenstond' past hij toe op de morgen van je leven, je jonge jaren. De tweede preek gaat over Jes. 40:11 "Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen." Daarin geeft hij de kenmerken weer van Christus schapen en in bijzonder gaat hij in op de vraag: "Wie de lammeren zijn van Christus'kudde?"

Waarom in de morgen van je leven?

MacCheyne geeft een treffende antwoord op deze vraag.

- 1 Het leven is erg kort. Het is als de nacht. Je gaat slapen en de volgende morgen word je wakker. Je bedenk je niet dat je acht uur geslapen hebt. Zo is het leven. Snel gaat het voorbij. Bedenk dat over een poosje de kerk, waarin je nu iedere zondag zit, gevuld zal zijn met nieuwe kerkgangers, een nieuwe man Gods zal op de kansel staan. Waar ben jij dan?
- 2 Het leven is erg onzeker. Hij waarschuwt: "Dat de dood komt is zeker, maar wanneer hij komt, is zeer onzeker." Rijkdom, luxe, gemak, gezond voedsel, goede kleding, vriendelijke dokters en goede vrienden kunnen je niet vrijwaren van de dood.
- 3 MacCheyne zegt: "De meesten die ooit behouden worden, vluchten tot Christus in hun jeugd."
- 4 Hij wijst jullie er op, hoe goed het is om de HEERE te dienen. Daar zal het hart werkelijk vol van worden. In alle omstandigheden zal Hij tonen van je af te weten. Ernstig daagt hij je uit om op de volgende vraag antwoord te geven: "Wat zal de wereld voor je doen als het moment van sterven is aangebroken? Dans en zang, de vrolijke kameraad, zullen dan al hun kracht

verliezen om je op te vrolijken. Geen grap meer, geen enkele glimlach meer. Bij Gods kinderen is dat anders. Toen Stefanus stierf, riep hij: "Heere Jezus, ontvang mijn geest."

Merkteken van Christus'schapen

Schapen worden door een schaapherder gemerkt, zodat hij ze kan onderscheiden. De kleur waarmee Christus'schapen getekend worden is rood. De kleur van het bloed van Jezus. Daarmee zijn ze gekocht en gewassen. Elk schaap was eens schuldig en bevlekt met zonde. Hoe kun je dat weten? Door het andere kenmerk, namelijk het werk van de Heilige Geest in het leven van deze schapen. Dit is niet een merkteken dat je aan de buitenkant ziet. Het bevindt zich diep, diep in het hart, waar het oog van de mens niet kijken kan. Het is een nieuw hart. Heb jij al een nieuw hart? Vind je die vraag te eenvoudig? Wil je horen hoe dat in het leven van jongeren gebeurt, lees dan de rest van het boekje van MacCheyne. Je treft er enkele getuigenissen aan van het werk van de Heilige Geest in het leven van jongeren. Ik hoop dat deze twee artikelen voor jou een aansporing zal zijn om dit boekje te gaan lezen.

Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

HELP DE ONTHEEMDEN IN GOMA

In Congo is de stad Goma door een vulkaanuitbarsting letterlijk tot de grond toe afgebrand. De chaos in Goma is compleet nu duizenden mensen terug keren naar de stad in afwachting van hulp. De hulporganisatie, die al langer in deze omgeving werkzaam is, heeft zich als doel gesteld om 15.000 families te helpen en werkt daarbij samen met andere hulporganisaties. Deputaten Hulpverlening roepen de kerken op de situatie van de bewoners van Goma in voorbede te gedenken. Daarnaast vragen zij bij de inzameling van gaven voor de nood aldaar te offeren. Deputaten

zoeken wegen om de getroffen diakonaal te steunen en op deze wijze iets van de liefde van Christus zichtbaar te maken.

Zij roepen de kerken op hen daartoe in staat te stellen. Giften kunt u storten op girorekening 53.53.00 of bankrekening 35.51.30.648 ten name van Kerkelijk Bureau te Veenendaal onder vermelding van Noodhulp Goma. Namens deputaten Hulpverlening in binnen- en buitenland,

*H. van der Velden,
secretaris diakonaat*

VOORJAARSCONFERENTIE VOOR AMBTSDRAGERS

Onze laatste generale synode gaf de "voorzet"

Onze generale synode van 2001 gaf breed en langdurig aandacht aan de vraag hoe het zoeken naar eenheid met andere gereformeerde belijders kan worden versterkt. Het rapport van Deputaten Eenheid droeg daarover constructieve gedachten aan, maar liet niet na er op te wijzen dat bij het streven naar eenheid naar buiten, niet mag worden voorbij gezien aan de voorwaarde op dit punt ook intern orde op zaken te stellen. Er is samenhang tussen die twee en als we dat als christelijke gereformeerde kerken over het hoofd zien, kan dat op termijn voor ons kerkverband niet te overziene gevolgen hebben. Deputaten beschreven in hun rapport oorzaken van de verdeeldheid die onze kerken kenmerkt, hoe het historisch is gegroeid, welke processen er toe hebben geleid dat we zijn geworden wat we zijn. En men wees erop dat de tijd dringt om ons rekenschap te geven van de vraag of die verdeeldheid legitiem kan worden genoemd en zo niet, welke belemmeringen dan moeten worden weggenomen om intern tot meer geestelijke herkenning en erkenning te geraken. De aanbevelingen daartoe van Deputaten Eenheid werden door de generale synode integraal en met algemene stemmen overgenomen en vormden onderdeel van de besluitvorming. Om met elkaar over deze dingen te spreken werden verschillende mogelijkheden genoemd, ook het instituut van onze landelijke ambtsdragersconferenties. Het comité heeft "die suggestie" opgepakt en nodig alle ambtsdragers van onze kerken en belangstellenden

uit voor de voorjaarsconferentie, die bij leven en welzijn zal worden gehouden op

Zaterdag 20 april 2002, in de Ichtuskerk in Amersfoort, aanvang 10.00 uur.

Het thema van deze bezinningsdag zou als volgt kunnen worden omschreven:

"Wie zijn we met elkaar, wat zijn we voor elkaar en wat zijn we samen voor God?"

Twee inleiders zullen de conferentie inleiden tot de onderlinge gedachte-wisseling, te weten:

ds. J. Westerink uit Utrecht en ds. H. van den Heuvel uit Meppel.

De discussie zal worden ondersteund door een klein panel, bestaande uit prof. dr. J.W. Maris en ds. J.W. Schoonderwoerd, resp voorzitter en secretaris van het Deputaatschap Eenheid Gereformeerde Belijders, eventueel aangevuld met twee nader uit te nodigen ambtsdragers.

De preses van de laatstgehouden generale synode, ds. J. Plantinga, heeft zich graag bereid verklaard de conferentie af te sluiten.

Het comité

CONFERENTIE CONTACTORGAAN GEREFORMEERDE GEZINDTE

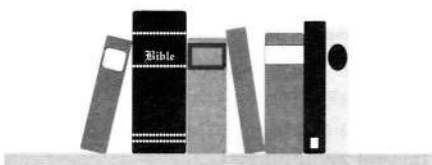
Op 24 mei 2002 wordt de jaarlijkse conferentie van het COGG gehouden in De Aker in Putten. Van 14.00 tot 21.00 uur. Het thema van de conferentie is: Worstelen om echte eenheid. Tussen historie en confessie.

Het thema wordt ingeleid door prof. dr. J.W. Maris, hoogleraar aan de Theologische Universiteit in Apeldoorn. Ds. G.D. Kamphuis, voorzitter van de Gereformeerde Bond in de Ned. Hervormde Kerk en prof. dr. F. van der Pol, hoogleraar aan de Theologische Universiteit te Kampen, treden op als co-referenten.

Gezien de besluiten die er op verschillende synoden genomen zijn over de kerkelijke eenheid in de afgelopen maanden, leent deze bijeenkomst zich er uitstekend voor om verder met elkaar in discussie te gaan. We rekenen op veel belangstelling, want het COGG is een uitstekend platform om juist over deze problematiek met elkaar van gedachten te wisselen.

De kosten bedragen € 12,50 (inclusief koffie, broodmaaltijd en de referaten van die dag).

Informatie bij de secretaris van het COGG, drs. I.A. Kole, Prins Bernhardstraat 36, 2825 BE Berkenwoude, tel. 0182-362588.

BOEKBESPREKINGEN

Ds. J. Westerink, Maleachi, 70 blz., 8,40 euro, Buijten & Schipperheijn-Amsterdam 2001.

De ondertitel luidt: 'Profeet van de advent van God.' In de maanden september, oktober en november werden de nu uitgegeven lezingen gesproken voor de radio in het programma 'De Bijbel Open Radio'. Deze uitgave kan gebruikt worden voor persoonlijk bijbelonderzoek of voor verenigingen. Gespreksvragen zijn aan de tien lezingen toegevoegd. In de negende lezing wordt gesproken over Christus als de Zon der gerechtigheid. "Die Zon is opgegaan in de wereld. Nu is het nodig dat wij ook persoonlijk worden geroepen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht, zoals Paulus schrijft in een van zijn brieven: 'Gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere.' Met klem roept de Heere: 'Maak u op, wordt verlicht; want uw Licht komt.' Zo roept Hij ook ons. Is het al zover gekomen dat het licht is opgegaan in de duisternis van uw zondebestaan? Bent u een kind des lichts, een wandelaar in het licht, volging van het Licht der wereld? Weet u wat ook een mooie trek is in het beeld dat Maleachi gebruikt? Je kunt de zonsopgang niet tegenhouden. Het is net als met het spreken van de Heere. Hij zegt: 'Daar zij licht.' Toen was er licht. Zo is Christus in de wereld gekomen en zo heeft Hij het waarachtige licht ontstoken. Zo gaat het nu ook wanneer de zon opgaat in de ziel van een zondaar. Dat is vrucht van het onwederstandelijke werk van de Heilige Geest van Christus, niet tegen te houden en niet terug te draaien. Hoe donker de nacht, hoe diep de duisternis ook is, als de Zon opgaat wordt de nacht verdreven en breekt de dag aan, de dag der zalig-

heid. Alle machten en krachten van de duisternis zijn niet bij machte de Zon tegen te houden. Daarom is een mens zo dwaas die de duisternis liever heeft dan het licht. Je kunt de duisternis kiezen. Je kunt je verbergen voor de zon. Je kunt het licht haten omdat het zo ontdekkend is. Maar je verliest het wel. De Zon is opgegaan in de volheid van de tijd. Nu komt het ogenblik dat er voor duisternis geen plaats meer zal zijn op de aarde. Voor wie de duisternis blijft verkiezen, wacht slechts de plaats van de buitenste duisternis, die de Heere bereid heeft voor de vorst der duisternis."

In orde, handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtsspraak, 157 blz., f. 12,50 (inclusief verzendkosten), Uitgave op last van de Generale Synode 1998-1999 der Gereformeerde Gemeenten door de Commissie Kerkrecht.

Het boekje sluit nauw aan bij de oorspronkelijke tekst van de Dordtse Kerkorde en kwam tot stand op last van de Generale Synode van de Gereformeerde Gemeenten. Achterin is de tekst opgenomen van de Dordtse Kerkorde zoals die in 1907 opnieuw door ds. G.H. Kersten is uitgegeven in opdracht van de Generale Synode. Achterin staan ook vier bladzijden literatuuropgaven voor hen die zich verder willen verdiepen in de aangesneden zaken en een uitgebreide inhoudsopgave.

Wat in dit boek staat is helaas voor onze kerken volop actueel. Kerkelijke conflicten blijken steeds vaker voor de wereldlijke rechter te komen of te worden gebracht. Een goede bezinning op de verhouding tussen kerkelijk en wereldlijk recht is daarom dan ook zeker geboden. De wereldlijke rechter toetst in voorkomende gevallen of kerkordelijke regels op de juiste wijze zijn toegepast. De bezinning die ten aanzien van deze zaken heeft plaatsgevonden binnen de Gereformeerde Gemeenten kan zeker diensten bewijzen aan een bezinning hierop binnen eigen kerken, mede gezien het feit dat ook onze kerken uitgaan van de Dordtse Kerkorde.

Enkele zaken uit dit boekje willen wij aanstippen. Op blz. 31 en 32 wordt geschreven over toetsing van kerkelijke besluiten door de wereldlijke rechter. "Een zorgvuldige procedure zal bij eventuele toetsing door de wereldlijke rechter bovendien tot de uit-

spraak leiden dat de wijze van besluitvorming in overeenstemming is met de eisen die men aan een goede procedure moet stellen.

De genoemde zorgvuldigheid bij de gang van zaken voorkomt dat de rechter een kerkelijke beslissing als niet rechtsgeldig beschouwt, omdat de in het gereformeerde kerkrecht bestaande regels voor de procedure door de kerkelijke vergadering zelf geschonden zijn. Het is duidelijk dat de rechter een dergelijk beslissingafgezien van de inhoud daarvan niet in stand zal laten. Hij stelt zich als regel ten aanzien van de inhoud van een besluit van een kerkelijke vergadering terughoudend op. De grondwettelijk verankerde vrijheid van godsdienst dwingt hem in beginsel daartoe.

Maar deze terughoudendheid heeft geen betrekking op de wijze van de besluitvorming.

Gods Woord zelf stelt eisen aan de wijze waarop kerkelijke besluiten tot stand komen. De overheid stelt voor alle rechtsgenoten algemeen verbindende voorschriften vast. Dat is geheel in overeenstemming met ons gereformeerd belijden ten aanzien van de taak van de overheid. In artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis belijden wij immers dat de overheid erop behoort toe te zien dat 'alles met goede ordinantie onder de mensen toega.' Dat artikel vertolkt eveneens dat wij onze overheid gehoorzaam zijn 'in alle dingen, die niet strijden tegen Gods Woord.'

"Op blz. 37 wordt gesproken over 'hoor en wederhoor.' "Voor de behandeling van een zaak in eerste instantie door een kerkenraad is het beginsel van toepassing dat aan elke uitspraak en beslissing behoorlijk onderzoek vooraf moet zijn gegaan. De betrokkenen moeten gelegenheid hebben ontvangen om gehoord te worden. Datzelfde geldt de behandeling van een appelzaak door een meerdere vergadering, hetzij in tuchtprocedures of in andere zaken. 'Iemand mag ook in Gods kerk nooit ongehoord worden veroordeeld. In ieder geval moet alle gelegenheid tot hoor en wederhoor worden gegeven. Wanneer iemand van die geboden gelegenheid geen gebruik wil maken, ligt de schuld daarvan bij hemzelf en kan dit later nooit door hem worden gebruikt ten ongunste van de kerkenraad.'" Op blz. 40 wordt gesteld dat het raadplegen van een deskundige mogelijk moet zijn. "Uitgangspunt

hierbij dient te zijn dat de ingeschakelde deskundige tot de eigen kring behoort. In bijzondere gevallen, wanneer specifieke deskundigheid in eigen kring ontbreekt, zal ook iemand van buiten deze kring als deskundige ingeschakeld kunnen worden. In elk concreet geval is immers een nauwkeurige kennis van de feitelijke situatie nodig en moet dus nauwgezet onderzoek plaats hebben." De deskundige mag ook alle direct aan de uitspraak ten grondslag liggende stukken raadplegen, maar heeft daarbij wel zwijgplicht.

Het keurig uitgevoerde en nochtans goedkope boekje kan besteld worden bij het Kerkelijke Bureau van de Gereformeerde gemeenten, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, tel. 0348-489900.

*Drs. P.J. Verhagen, **Depressiviteit en depressie**, 139 blz., f. 29,95, Uitgeverij Groen-Heerenveen. Ondertitel: Een christelijke handreiking.*

De auteur studeerde theologie en medicijnen. Hij was als psychiater verbonden aan Eleos en is nu werkzaam bij Stichting Meerkanten (voorheen PZ Veldwijk) te Harderwijk. Het boek is een herziene uitgave van 1990 in de serie Praktisch & Pastoraal. Er zijn passages geschrapt en delen herschreven en aangepast aan de huidige stand van zaken. Verder zijn er talrijke kortere en langere aanvullingen aan de tekst toegevoegd. Deze aanvullingen hebben te maken met nieuwe ontwikkelingen, maar ook met vragen en kwesties die in de voorgaande drukken niet aan bod waren gekomen. Zodoende is het boekje wel in omvang toegenomen. Mensen die te maken krijgen of bij henzelf of bij anderen met depressiviteit en depressie willen niet alleen horen wat er aan de hand is, maar er ook over lezen. Het boek geeft aandacht aan bijbelse gegevens en gedachten uit de (reformatische) traditie die elders niet of niet zo aan de orde komen. De schrijver hoopt dat het boek een bijdrage kan leveren aan het overwinnen van schroom om hulp te zoeken. Het kan drempels verlagen. Het kan bouwstenen aanreiken voor het omgaan met depressiviteit. Het boek bevat zeven hoofdstukken:

1 Bij wijze van inleiding. (Hier wordt een stukje geschiedenis verteld.)

- 2 Depressiviteit en depressie.
- 3 Over de vele oorzaken van depressie en depressiviteit.
- 4 Verwijzing, medicijnen en (psycho)therapie.
- 5 Geest en geest.
- 6 Omgaan met depressiviteit en depressie.
- 7 Omgaan met eigen depressiviteit en depressie.
- 8 Achterin het boek een lijst met hulpverleningsadressen en literatuur.

Het boek is een goede handleiding voor allen die met depressiviteit te maken krijgen. Oorzaken en symptomen komen aan de orde. Er worden praktische en pastorale adviezen gegeven. Zo komt bijvoorbeeld de zonde tegen de Heilige Geest aan de orde alsook geestelijke depressiviteit en geestelijke verlatenheid. Een advies van W. a Brakel wordt aangehaald op blz. 88 "Degenen die met verlatenen omgaan, hebben toe te zien, hoe zij ze behandelen; want de Heere zal er acht op geven, Hij heeft liefde voor Zijn verlaten kinderen." "Wacht u hen te veroordelen, alsof zij groter zondaren waren dan anderen; hen te belachen en te bespotten alsof ze gek werden; zijt niet hopeloos tot hun herstel, zeggende: 't is gedaan; daar is immers hoop tot hun herstel.'" Verder schrijft Brakel: "Voegt u bij hen, al was het maar om door uwe tegenwoordigheid uwe liefde (uw betrokkenheid, PJV) te betonen; zijt aan de ene kant niet ongevoelig, aan de andere kant niet kleinmoedig; toont uw medelijden om hen te helpen dragen; gebruikt uw bekwaamheid, hoe klein ook, om te troosten en moed in te spreken; bidt voor dezulken, soms met hen." Een waardevol boek voor de depressieve mens, voor familieleden, vrienden en ambtsdragers.

TEXEL:

Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3 sl.k. wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k. douche.

Bel voor de folder:
0222-318391.

Vakantieoord
De Verrassing

Bijkorfweg 6 Oosterend.